



بیمارستان شهید اشرفی خمینی شهر



شکستگی تی بیا

تهیه کننده: واحد آموزش سلامت

تایید کننده: کمیته آموزش بیمار

منابع: ClinicalKey, WebMD, Mayo clinic

❖ شرح بیماری

شکستگی خارهای استخوان تی بیا شکستگی شایعی نیست. مکانیسم ایجاد این شکستگی صاف شدن ناگهانی و بیش از حد زانو همراه با چرخش خارجی ساق و یا خم شدن شدید زانو است. خار قدامی بیش از خار خلفی شکسته می شود. به نظر می رسد کشش زیاد رباط متقاطع قدامی در زانوی یک نوجوان به جای پاره کردن خود رباط موجب کنده شدن قسمتی از استخوان در سطح مفصلی تی بیا (خار قدامی تی بیا) می شود که نزدیک به محل اتصال این رباط به تی بیا (درشت نی) قرار گرفته است.

در بزرگسالان این کشش شدید معمولاً موجب پاره شدن رباط متقاطع می شود و در نوجوانان به علت اینکه استخوان از رباط ضعیف تر است استخوان شکسته می شود. البته ممکن است همراه با شکسته شدن خار تی بیا، رباط متقاطع قدامی هم آسیب ببیند.

❖ علائم

- ✓ مهمترین علامت این شکستگی درد در ناحیه ساق است.
- ✓ درد بر روی استخوان درشت نی همراه با تورم در ناحیه شکستگی که با فشار به محل شکستگی و یا حرکت دادن محل شکستگی بیشتر می شود.
- ✓ بیمار قادر به راه رفتن با پای شکسته نیست.
- ✓ ساق متورم شده و ممکن است به علت جابجا شدن قطعات شکستگی ساق تغییر شکل بدهد.

- ✓ اگر شکستگی باز باشد زخم پوستی دیده می شود و ممکن است لبه استخوان های شکسته شده از درون زخم دیده شوند.

❖ علل شایع

- ✓ این شکستگی بیشتر در نوجوانان ۸-۲۴ سال دیده شده و در حین فعالیت های ورزشی بخصوص فوتبال و دوچرخه سواری ایجاد و معمولاً به علت ضربات مستقیم به ساق بوجود می آیند.

❖ عوارض احتمالی

- به دنبال شکستگی استخوان تی بیا عوارض زیر ممکن است در فرد بروز نماید:
- ✓ آسیب به رشته های عصبی و رگ های خونی در ناحیه شکستگی
- ✓ در رفتگی علاوه بر شکستگی
- ✓ خون رسانی ناکافی به ناحیه صدمه دیده که باعث مرگ بافت استخوانی می شود.
- ✓ جوش نخوردن شکستگی
- ✓ عفونت زخم ناحیه عمل جراحی





❖ تشخیص

- ✓ تشخیص قطعی با استفاده از رادیوگرافی ساده صورت می-گیرد. رادیوگرافی می‌تواند شکل شکستگی و میزان جابجایی را نشان دهد.

❖ درمان

درمان غیر جراحی

- ✓ در مورد شکستگی استخوان بالای ساق پا (استخوان درشت نی) با جابجایی کم، ممکن است پزشک معالجه تصمیم به درمان غیر جراحی بگیرد. در این روش خون داخل مفصل زانو با سرنگ خارج شده و برای ممانعت از افزایش تورم، زانو بانداز شده، بالا نگه داشته شده و سرد می‌شود.
- ✓ به مدت ۲-۳ هفته با استفاده از آتل زانو بی حرکت می‌شود و بعد از این مدت نرمش‌های خاصی برای ممانعت از محدود شدن حرکات زانو انجام می‌شود. بیمار باید از زمان شکستگی استخوان بالای ساق پا (استخوان درشت نی) به مدت ۲-۳ ماه از دو عصای زیر بغل استفاده کرده و روی اندام تحتانی شکسته شده فشار نیاورد.

درمان جراحی

- ✓ روند جراحی شکستگی استخوان بالای ساق پا (استخوان درشت نی) مانند دیگر شکستگی‌ها شامل دو مرحله جاناندازی و بی حرکتی است. در مواقعی که شکستگی استخوان بالای ساق پا (استخوان درشت نی) جابجایی دارد باید ابتدا قطعات شکسته شده در کنار یکدیگر قرار داده شوند.

- ✓ پزشک ارتوپد این کار را ممکن است بصورت بسته یعنی بدون شکافتن محل شکستگی انجام دهد که این کار معمولاً با کشش و مانورهای خاصی انجام می‌شود. اگر این روش امکان‌پذیر نباشد پزشک معالجه اقدام به جاناندازی باز می‌کند یعنی پوست و عضلات روی شکستگی را باز کرده و قطعات شکستگی را زیر دید مستقیم در کنار یکدیگر قرار می‌دهد.
- ✓ بعد از جاناندازی باید تا چند ماه مانع از جابجا شدن مجدد قطعات شکستگی استخوان بالای ساق پا (استخوان درشت نی) شد تا استخوان فرصت کافی برای جوش خوردن را بدست آورد. این کار را تثبیت استخوان می‌نامند. برای تثبیت استخوان در این شکستگی‌ها ممکن است از میخ‌های داخل استخوانی یا از پیچ و پلاک یا از فیکساتور (تثبیت کننده) خارجی استفاده شود.



❖ فعالیت

- ✓ استراحت و حفظ بی حرکتی و عدم تحمل وزن در عضو آسیب دیده.

- ✓ انجام تمرینات در محدوده دامنه حرکتی برای حفظ عملکرد مفاصل غیر درگیر.

❖ رژیم غذایی و تغذیه

- ✓ مقدار کافی پروتئین (پروتئین‌های گیاهی ترجیح داده می‌شوند)
- ✓ کلسیم (از طریق مواد غذایی یا داروهای مکمل)
- ✓ مصرف بیشتر مواد غذایی که لیزین دارند (شیر کم چرب، ماهی، سویا و مخمرها)
- ✓ ویتامین‌های E , C , B6 , D , K
- ✓ مواد غذایی شامل منیزیم ، روی ، مس و سیلیکون

❖ داروها

- ✓ ضد دردها (مسکن‌ها)
- ✓ شل کننده‌های عضلانی
- ✓ آرام‌بخش‌ها
- ✓ آنتی‌بیوتیک برای شکستگی باز

❖ در چه شرایطی به پزشک مراجعه نمائید؟

- ✓ اختلال عصبی-عروقی اندام مبتلا: کرختی، سوزن سوزن شدن، کاهش حرکت، سردی، رنگ پریدگی، کاهش پر شدگی مویرگی، کبودی و قرمزی.
- ✓ عفونت: تب، افزایش درد، تورم در محل شکستگی، ترشحات چرکی از گچ و یا پانسمان و بوی بد از پانسمان گچ.
- ✓ آمبولی چربی: درد سینه، تب، اضطراب و ایجاد دانه بر روی شکم، گردن بازو و یا زیر بغل